

AFACERI SOCIALE SUSTENABILE CU SUPTUL INCUBATOARELOR DE AFACERI DIN REPUBLICA MOLDOVA

SUSTAINABLE SOCIAL BUSINESS WITH SUPPORT OF THE BUSINESS INCUBATORS OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

*Manager Incubatorul de Afaceri
din Călărași,
masterand Academia de
Administrare Publică*

**VICTOR
AMBROCI**

*EManager of the Business
Incubator from Călărași,
master student Academy
of Public Administration*

Rezumat. *Antreprenoriatul social este orientat spre îmbunătățirea condițiilor de viață și oferirea de oportunități persoanelor din categoriile defavorizate ale populației prin consolidarea coeziunii economice și sociale, inclusiv la nivelul colectivităților locale, prin ocuparea forței de muncă, prin dezvoltarea serviciilor sociale în interesul comunității și prin creșterea incluziunii sociale. Ideile inovative își pot găsi realizarea eficientă în incinta incubatoarelor de afaceri. Acestea oferă sprijinul necesar pentru un start sigur și o cale de lungă durată. Incubatoarele contribuie direct la dezvoltarea infrastructurii locale ale regiunilor prin deschiderea noilor afaceri, care permit implicarea în piața de muncă a populației locale din diferite categorii sociale. Antreprenoriatul social în Republica Moldova se află în primele sale etape de dezvoltare și nu poate crește fără o serie de eforturi constante și susținute de toți actorii implicați.*

Cuvinte-cheie: *antreprenoriat social, incubator de afaceri, incubare, inovare, dezvoltare, incluziune.*

Republica Moldova se confruntă cu un șir de provocări atât la nivel național, cât și la nivel regional și global, care vor determina parcursul țării spre o orientare mult mai aproape de om, mediu și comunitate. Unul din

Summary. *Social entrepreneurship is aimed at improving living conditions and providing opportunities for disadvantaged people by strengthening economic and social cohesion, including at the level of local authorities, by employment, by developing social services in the interest of the community and by increasing social inclusion. Innovative ideas can be efficiently realized in business incubators. They provide the support you need for a safe start and a long journey. Incubators directly contribute to the development of the local infrastructure of the regions by opening new businesses, which allow the involvement in the labor market of the local population from different social categories. Social entrepreneurship in the Republic of Moldova is in its early stages of development and cannot grow without the constant efforts and support of all the actors involved.*

Keywords: *social entrepreneurship, business incubator, incubation, innovation, development, inclusion.*

The Republic of Moldova faces a series of challenges both at the national level and at the regional and global level, which will determine the course of the country towards an orientation much closer to man, environment and community. One of the tools that can answer these

instrumentele care poate răspunde la aceste provocări și reduce discrepanțele sociale, este antreprenoriatul social care vine cu soluții privind viitorul educației, locurilor de muncă, ordinii sociale, relațiilor dintre cetățeni și stat, schimbărilor demografice și schimbării climei, asigurării egalității și justiției sociale.

Antreprenorii cu afaceri mici la moment își aduc aportul la consolidarea comunităților locale și dezvoltării regionale. Companiile startup au multe obstacole de depășit și anume: planificarea, asigurarea unui birou, finanțare, recrutarea personalului cu arie distinctă de expertiză, marketing. Pentru a fi eficiente, afacerile pornite și antreprenoriatul necesită organizare și modernizare.

Ideile inovative își pot găsi realizarea eficientă în incinta incubatoarelor de afaceri (IA). Acestea oferă sprijinul necesar pentru un start sigur și o cale de lungă durată. Incubatoarele contribuie direct la dezvoltarea infrastructurii locale ale regiunilor prin deschiderea noilor afaceri, care permit implicarea în piața de muncă a populației locale din diferite categorii sociale.

Antreprenoriatul social este orientat spre îmbunătățirea condițiilor de viață și oferirea de oportunități persoanelor din categoriile defavorizate ale populației prin consolidarea coeziunii economice și sociale, inclusiv la nivelul colectivităților locale, prin ocuparea forței de muncă, prin dezvoltarea serviciilor sociale în interesul comunității și prin creșterea incluziunii sociale.

Accepțiunea generală a noțiunii de incubator de afaceri constă în

challenges and reduce social disparities is social entrepreneurship that comes with solutions for the future of education, jobs, social order, citizen-state relations, demographic change and climate change, ensuring equality and social justice.

Small business entrepreneurs are currently contributing to the strengthening of local communities and regional development. Start-up companies have many obstacles to overcome, namely: planning, providing an office, financing, recruiting staff with a distinct area of expertise, marketing. In order to be efficient, start-ups and entrepreneurship need to be organized and modernized.

Innovative ideas can find effectively realization in business incubators (IAs). They provide the support you need for a safe start and a long journey. Incubators directly contribute to the development of the local infrastructure of the regions by opening new businesses, which allow the involvement in the labor market of the local population from different social categories.

Social entrepreneurship is aimed at providing living conditions and opportunities for disadvantaged people by strengthening economic and social cohesion, including the level of local communities, by employment, by developing social services in the common interest and by increasing social inclusion.

The general meaning of the notion of business incubator consists in defining such an institution as a local or regional partnership struc-

definirea unei astfel de instituții, ca fiind o structură partenerială locală sau regională, care oferă întreprinderilor mici și mijlocii o gamă complexă de servicii în condiții avantajoase, fiind focalizată, în principal, pe introducerea proceselor inovative în industrie și în servicii destinate industriei [Braguța, p.38].

Procesul de incubare a afacerilor reprezintă o abordare economică globală și sistematică, verificată pe durata a multor decenii. Inițial, era orientată spre creșterea întreprinderilor aflate în faza de început, prin utilizarea eficientă a resurselor afacerii. Procesul de incubare a afacerii prevede un vast program de ajutor în afacere pentru a facilita progresul noilor afaceri. Studiile europene demonstrează că, afacerile sociale sunt orientate mult mai mult spre societate și om decât afacerile clasice, și de aici și interesul Republicii Moldova, Comisiei Europene și a multor state europene de a aduce acest subiect pe agenda publică și a crea un cadru favorabil de dezvoltare. Întreprinderile sociale produc profit economic și social, având un puternic caracter incluziv și durabil.

Cercetările economice au demonstrat că incubatoarele de afaceri pot constitui un instrument eficient în susținerea inovării locale și în crearea de business. Incubatoarele reduc substanțial rata de eșec a IMM-urilor. Scopul incubării este de a crea companii durabile și competitive. În plus, în ultimii ani, procesul de incubare a afacerilor aduce un plus de valoare și întreprinderilor deja consolidate, care au nevoie de o schimbare. Incubatoarele de afaceri

ture, which offers small and medium enterprises a complex range of services in advantageous conditions, being focused mainly on the introduction of innovative processes in industry and in services intended for industry [Braguța, p.38].

The business incubation process is a global and systematic economic approach, verified over many decades. Initially, it was aimed at growing start-up businesses through the efficient use of business resources. The business incubation process provides an extensive business support program to facilitate the progress of new business. European studies show that social affairs are much more oriented towards society and man than traditional business, hence the interest of the Republic of Moldova, the European Commission and many European states to bring this issue on the public agenda and create a favorable framework for development. Social enterprises produce economic and social profit, with a strong inclusive and sustainable character.

Economic research has shown that business incubators can be an effective tool in supporting local innovation and business creation. Incubators substantially reduce the failure rate of SMEs. The purpose of the incubator is to create sustainable and competitive companies. In addition, in recent years, the business incubation process has added value to already established businesses, which need a change. Business incubators contribute to the development of entrepreneurship

contribuie la dezvoltarea spiritului antreprenorial și creșterea cooperării între antreprenorii din același sector. Ele pot crea, de asemenea, cunoștințe specializate sau centre de producere.

Dezvoltarea unui ecosistem favorabil pentru antreprenoriatul social este un deziderat, dacă se dorește de a fructifica la maxim potențialul pe care îl pot avea întreprinderile sociale în crearea de locuri de muncă incluzive, în dezvoltarea de produse și servicii prietenoase cu omul și mediul, dezvoltarea unei societăți în care „nimeni nu este lăsat în spate”. Inclusiv viziunea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” este ca până în anul 2030 Republica Moldova să devină o țară în care oamenii vor dori să trăiască, vor vedea oportunități pentru dezvoltare individuală și de care își vor lega aspirațiile, o țară pe care părinții o vor vedea ca loc bun de trai și de dezvoltare pentru copiii lor.

Dezvoltarea și promovarea întreprinderilor sociale poate avea ca rezultat câștiguri pe termen scurt și lung pentru bugetele publice prin reducerea cheltuielilor publice și creșterea veniturilor fiscale în comparație cu alte metode de abordare a problemelor sociale. Întreprinderile sociale pot fi mai eficiente în atingerea scopurilor publice decât întreprinderile clasice private din cauza rădăcinilor și cunoștințelor lor privind nevoile locale și a misiunii lor sociale.

Conform OECD și a Forumului pentru Dezvoltarea Antreprenoriațului și Întreprinderilor (FEED), incubatoarele de afaceri sunt definite

and increased cooperation between entrepreneurs in the same sector. They can also create specialized knowledge or production centers.

The development of an ecosystem conducive to social entrepreneurship is a goal, if the full potential of social enterprises in creating inclusive jobs, developing human and environmentally friendly products and services, developing a society is to be fully realized in which “no one is left behind.” Including the vision of the National Development Strategy “Moldova 2030” is that by 2030 the Republic of Moldova will become a country where people will want to live, will see opportunities for individual development and to which they will link their aspirations, a country that parents they will see it as a good place to live and develop for their children.

The development and promotion of social enterprises can result in short- and long-term gains for public budgets by reducing public spending and increasing tax revenues compared to other ways of tackling social problems. Social enterprises may be more effective in achieving public goals than traditional private enterprises because of their roots and knowledge of local needs and their social mission.

According to the OECD and the Forum for Entrepreneurship and Enterprise Development (FEED), business incubators are defined as special areas for new, developing businesses. They provide the premises, infrastructure and a clear set of services and utilities to strength-

ca arii speciale pentru afacerile noi, în curs de dezvoltare. Acestea asigură premise, infrastructură și o serie clară de servicii și utilități pentru fortificarea capacităților de a pune pe roate mecanismul de funcționare a afacerii pe parcursul unui an de dezvoltare. Companiile rămân în incubatoarele de afaceri pe un termen mediu de 2,5 – 3 ani și trec, în mod obligatoriu, prin următoarele faze:

- Perioada de pre-incubare pentru înregistrarea și crearea companiei;
- Perioada de incubare pentru progresul și dezvoltarea companiei;
- Perioada de post-incubare pentru monitorizarea și susținerea companiilor care au părăsit incubatorul [Ușurelu, p.12]

Dezvoltarea antreprenoriatului social și a întreprinderilor sociale de inserție, este imperios necesară pentru activarea persoanelor din grupuri vulnerabile și valorificarea acestui potențial în Republica Moldova, și alte grupuri vulnerabile, cum ar fi foști deținuți, persoane fără adăpost, consumatori de droguri, persoane dependente de ajutoare sociale sau cele care provin din sistemul de protecție al copilului, pot beneficia de serviciile integrate de suport pe care le oferă întreprinderile sociale de inserție.

Pe parcursul anilor 2011-2017 Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) în parteneriat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, administrația publică locală, cu suportul financiar al Uniunii Europene, a creat o rețea de Incubatoare de Afaceri în raioanele: Ștefan Vodă,

en the capacity to put in place the mechanism for running the business during a year of development. The companies remain in the business incubators for an average period of 2.5 - 3 years and go through the following phases:

Pre-incubation period for registration and creation of the company;

Incubation period for the progress and development of the company;

Post-incubation period for monitoring and supporting companies that have left the incubator [Ușurelu, p.12]

The development of social entrepreneurship and social inclusion enterprises is imperative for activating people from vulnerable groups and exploiting this potential in the Republic of Moldova, and other vulnerable groups, such as former detainees, homeless people, drug users, dependents or those coming from the child protection system, can benefit from the integrated support services provided by social inclusion enterprises.

During the years 2011-2017, the Organization for the Development of the Small and Medium Enterprises Sector (ODIMM) in partnership with the Ministry of Economy and Infrastructure, the local public administration, with the financial support of the European Union, created a network of Business Incubators in the districts: Ștefan Vodă, Leova, Rezina, Sîngerei, Dubăsari (Coșnița village), Ceadr-Lunga, Nisporeni, Cimișlia, Călărași, Cahul. ODIMM is the authority responsible for organizing the process of renovation of

Leova, Rezina, Sîngerei, Dubăsari (s. Coșnița), Ceadâr-Lunga, Nisporeni, Cimișlia, Călărași, Cahul. ODIMM este autoritatea responsabilă de organizarea procesului de renovare a clădirilor oferite de către autoritățile publice locale și înregistrarea legală a Incubatorului de Afaceri. ODIMM împreună cu partenerii din Turcia, Grecia, România, Armenia și Ucraina au dat start proiectului „Rețeaua Regională a Incubatoarelor de Afaceri” (Black Sea BI-NET). Proiectul a avut drept scop crearea unei Rețele Internaționale de Incubatoare în bazinul Mării Negre, transferul de tehnologii, schimbul de bune practici și susținerea IMM-urilor incubate să internaționalizeze.

IA sunt structuri legale independente constituite de autoritățile publice locale sub formă de Instituții Publice. Toate Incubatoarele de Afaceri sunt amplasate în clădiri cu 2-4 etaje cu o suprafață ce variază între app. 1000 m² și 2100 m². Locațiile au fost oferite de către autoritățile publice locale și renovate cu suportul financiar al Uniunii Europene. Noile întreprinderi beneficiază de cele mai avantajoase condiții, birouri dotate, suport consultativ și susținere financiară, vitale pentru faza inițială de dezvoltare a unei afaceri. În afară de asigurarea sprijinului logistic necesar demarării activității, incubatoarele organizează instruire, cursuri de pregătire, acordă asistență în realizarea strategiilor de afaceri. Fluxul de informații între membrii incubatoarelor asigură creșterea continuă a afacerii, căpătarea noilor cunoștințe și experiențe. Rezidenții incubatoarelor beneficiază de sfa-

buildings provided by local public authorities and the legal registration of the Business Incubator.

ODIMM together with partners from Turkey, Greece, Romania, Armenia and Ukraine started the project “Regional Network of Business Incubators” (Black Sea BI-NET). The project aimed to create an International Network of Incubators in the Black Sea basin, transfer of technologies, exchange of best practices and support for incubated SMEs to internationalize.

IAs are independent legal structures set up by local public authorities in the form of Public Institutions. All Business Incubators are located in 2-4 storey buildings with an area that varies between apps. 1000 m² and 2100 m². The locations were provided by the local public authorities and renovated with the financial support of the European Union. New businesses benefit from the most advantageous conditions, equipped offices, advisory support and financial support, which are vital for the initial phase of developing a business. In addition to providing the logistical support needed to start the activity, the incubators organize trainings, training courses, provide assistance in carrying out business strategies. The flow of information between the members of the incubators ensures the continuous growth of the business, the acquisition of new knowledge and experiences. The residents of the incubators benefit from practical advice, being guided by the experience of specialists in the field.

turi practice, fiind ghidați de experiența specialiștilor în domeniu.

Pe lângă spațiul modern pus la dispoziție, fiecare IA oferă servicii tehnice și administrative. Aceste servicii sunt servicii de bază pentru asigurarea condițiilor de muncă și siguranță pentru desfășurarea activității companiilor incubate.

Rezidenții IA beneficiază de următoarele servicii logistice:

- Asigurarea infrastructurii necesare comunicației: Internet, wi-fi, telefonie, fax etc.;
- Servicii de curățenie: curățarea și întreținerea al spațiului comun;
- Servicii de asigurare a securității: asigurarea pazei 24/24, supravechere video;
- Servicii secretariale: presupune trimiterea de faxuri, asigurarea corespondenței etc.;
- Servicii de recepție: asigurate în de un receptionist angajat de incubator;
- Parcare, etc.

Beneficiari ai serviciilor IA sunt nu doar rezidenții acestora, IA avînd rolul de centre de informare și consultanță pentru antreprenorii din regiunile unde sunt amplasate. În acest sens, IA au gazduit și au organizat multiple evenimente, cursuri de instruire, seminare, ateliere de lucru - menite să contribuie la dezvoltarea abilităților antreprenoriale ale managerilor companiilor incubate, dar și a agenților economici din regiune.

Astfel, pe parcursul anilor 2009-2020, de serviciile Incubatoarelor de Afaceri au beneficiat 663 de companii rezidente dintre care 251 sunt rezidenți actuali și 412 companii

In addition to the modern space provided, each AI provides technical and administrative services. These services are basic services for ensuring working conditions and safety for the activity of the incubated companies.

IA residents benefit from the following logistics services:

- Ensuring the necessary infrastructure for communication: Internet, Wi-Fi, telephony, fax, etc.;
- Cleaning services: cleaning and maintenance of the common area;
- Security services: 24/24 security, video surveillance;
- Secretarial services: involves sending faxes, providing correspondence, etc.;
- Reception services: provided by a receptionist hired by the incubator;
- Parking, etc.

Beneficiaries of AI services are not only their residents, AI having the role of information and consulting centers for entrepreneurs in the regions where they are located. In this regard, AI hosted and organized multiple events, training courses, seminars, workshops - designed to contribute to the development of entrepreneurial skills of managers of incubated companies, but also of economic agents in the region.

Thus, during the years 2009-2020, the services of Business Incubators benefited 663 resident companies, of which 251 are current residents and 412 graduate companies, the survival rate of graduate companies is 75%. Of the

absolvente, rata de supraviețuire a companiilor absolvente este de 75%. Dintre rezidenții actuali 191 de companii sunt companiile din domeniul prestării serviciilor, iar altele 60 – companii de producere, dintre care 141 sunt start-up, 136 sunt gestionate de tineri și 134 de companii administrate de femei. Aceste companii au creat 881 locuri de muncă, dintre care 449 de locuri de muncă pentru femei și 324 de locuri de muncă pentru persoanele tinere [Raport 2020, p.7].

În vederea cooperării și consolidării eforturilor IA din Republica Moldova a fost fondată Reteaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova (RIAM). RIAM este o platforma creata printr-o înțelegere benevola a membrilor sai, cu scopul de a promova rolul Incubatoarelor de Afaceri in dezvoltarea economica și recunoașterea acestora la nivel național și international. Rețeaua de incubatoare facilitează elaborarea și implementarea eficientă a proiectelor și programelor de dezvoltare necesare. RIAM contribuie la:

- promovarea principiilor de incubare a afacerilor în rândul populației și în special a antreprenorilor începători;
- extinderea capacităților de dezvoltare a Incubatoarelor de Afaceri și a rezidenților lor;
- consolidarea capacității de absorbție și utilizare eficientă a fondurilor publice / donatoare.

Membrii RIAM beneficiază și de consultanță pe tot parcursul procesului de inițiere. Atît pe plan financiar, cît și informațional, Rețeaua de incubatoare permite antreprenorilor

current residents, 191 are service companies, and another 60 are production companies, of which 141 are start-ups, 136 are run by young people, and 134 are run by women. These companies created 881 jobs, of which 449 were jobs for women and 324 were jobs for young people [2020 Report, p.7].

In order to cooperate and consolidate the IA efforts in the Republic of Moldova, the Network of Business Incubators of Moldova (RIAM) was founded. RIAM is a platform created through a voluntary understanding of its members, in order to promote the role of Business Incubators in economic development and their recognition at national and international level. The network of incubators facilitates the efficient development and implementation of the necessary development projects and programs. RIAM contributes to:

- promoting the principles of business incubation among the population and especially for start-ups;
- expanding the development capacities of Business Incubators and their residents;
- strengthening the absorption capacity and efficient use of public / donor funds.

RIAM members also receive advice throughout the initiation process. Both financially and informally, the Incubator Network allows entrepreneurs to achieve their goals, benefiting from vital support when starting a business. Organized meetings allow members of Business In-

să-și realizeze scopurile, beneficiind de ajutorul vital în momentul inițierii unei afaceri. Reuniunile organizate permit membrilor Incubatoarelor de afaceri să împărtășească propriile idei, precum și cele căpătate, să învețe multe lucruri noi și să deprindă noi calități necesare pentru a conduce o afacere de succes. Incubatoarele de Afaceri sunt menite să întărească puterea reprezentativă a noilor întreprinderi, în prisma propriului nume. Astfel, noile business-uri pot beneficia de statutul RIAM în timpul tratativelor și semnării contractelor cu alte întreprinderi.

În regiunile cu un mediu antreprenorial subdezvoltat, incubatoarele sunt deosebit de importante. În economiile de tranziție ele au rol esențial în direcționarea atitudinilor spre inițiativa personală, creativitate, inovație și afacerile de tip startup. Ele contribuie și la dezvoltarea unei culturi antreprenoriale. Incubatoarele de afaceri pot să devină sursă a competitivității regionale și să atragă atenție și investiții suplimentare. Incubatoarele de afaceri sunt deseori simboluri evidente ale succesului regional, ale progresului și loialității față de antreprenariat.

Un incubator poate fi conceput ca un business producător de businessuri. Are misiune, scopuri, obiective, strategii, salarizare, angajați, circuit financiar și alte caracteristici ale afacerilor. Mai mult, incubatorul este un business care contribuie la crearea și alimentarea altor afaceri. Produsele finale ale incubatorului sunt companiile sustenabile. Începe cu recrutarea antreprenorilor, transformarea lor în beneficiari și

incubators to share their ideas as well as those they have learned, to learn many new things, and to learn new skills needed to run a successful business. Business incubators are meant to strengthen the representative power of new businesses in terms of their own name. Thus, new businesses can benefit from RIAM status during negotiations and the signing of contracts with other companies.

In regions with an underdeveloped business environment, incubators are particularly important. In transition economies, they play a key role in directing attitudes toward personal initiative, creativity, innovation and startup business. They also contribute to the development of an entrepreneurial culture. Business incubators can become a source of regional competitiveness and attract additional investment. Business incubators are often obvious symbols of regional success, progress and loyalty to entrepreneurship.

An incubator can be designed as a business-to-business concept. It has a mission, goals, objectives, strategies, payroll, employees, financial circuit and other business characteristics. Moreover, the incubator is a business that contributes to the creation and supply of other businesses. The end products of the incubator are sustainable companies. It starts with recruiting entrepreneurs, transforming them into beneficiaries and developing them into healthy economic entities. This developmental chain is often called

dezvoltarea acestora în entități economice sănătoase. Acest lanț de dezvoltare este deseori numit proces de incubare [Usurelu, p.20].

Este important a evidenția că activitatea IA are următorul impact asupra dezvoltării regiunii transfrontaliere: fortificarea activității economice și promovarea unei culturi antreprenoriale în regiune; dezvoltarea piețelor interne; diversificarea ideilor de afaceri; contribuția la creșterea întreprinderilor mici; asigurarea viabilității întreprinderilor; respectiv, majorarea bazei impozabile a veniturilor bugetar; utilizarea eficientă a resurselor umane, de producere, tehnologice, naturale etc.; majorarea nivelului de ocupare a forței de muncă; sporirea și susținerea activității inovatoare; introducerea noilor tehnologii și de know-how; crearea și fortificarea relațiilor între micul business și celelalte sectoare ale economiei naționale, inclusiv: întreprinderi mari, mediul academic, autorități publice locale și alți stakeholderi.

În final, concluzionăm că antreprenoriatul social în Republica Moldova se află în primele sale etape de dezvoltare și nu poate crește fără o serie de eforturi constante și susținute de toți actorii implicați. Pe lângă cadrul normativ este necesar să se inițieze măsuri concrete pentru crearea unui ecosistem favorabil dezvoltării: accesul la diferite instrumente de finanțare și piețe, structuri de sprijin pentru afaceri, dezvoltare resurse umane și cercetare, facilități fiscale și non-fiscale diferențiate pe tipuri de întreprinderi sociale.

the incubation process [Usurelu, p.20].

It is important to point out that AI activity has the following impact on the development of the cross-border region: strengthening economic activity and promoting an entrepreneurial culture in the region; development of internal markets; diversification of business ideas; contributing to the growth of small businesses; ensuring the viability of enterprises; respectively, increasing the taxable base of budget revenues; efficient use of human, production, technological, natural resources, etc.; increasing the level of employment; increasing and supporting innovation activity; introduction of new technologies and know-how; creating and strengthening relationships between small business and other sectors of the national economy, including: large enterprises, academia, local public authorities and other stakeholders.

Finally, we conclude that social entrepreneurship in the Republic of Moldova is in its early stages of development and cannot grow without a series of constant efforts and sustained by all actors involved. In addition to the regulatory framework, it is necessary to initiate concrete measures to create a development-friendly ecosystem: access to various financing instruments and markets, business support structures, human resources development and research, differentiated tax and non-fiscal facilities by type of social enterprise.

Guvernul, pentru următorii ani a trasat următoarele obiective generale care vor asigura cadrul necesar pentru crearea unui ecosistem favorabil dezvoltării antreprenoriatului social în Republica Moldova prin:

- ✓ Dezvoltarea și promovarea unei culturi a antreprenoriatului social în rândul populației din Republica Moldova;
- ✓ Crearea unui cadru normativ favorabil antreprenoriatului social și valorificarea potențialului acestui sector în dezvoltarea economică și socială a Republicii Moldova;
- ✓ Facilitarea accesului la piață și instrumente financiare specifice sectorului de antreprenoriat social din Republica Moldova;
- ✓ Îmbunătățirea abilităților și competențelor profesionale în domeniul antreprenoriatului social.

Bibliografia:

1. Braguța A. *Incubatorul de afaceri – o soluție a managementului contemporan pentru dinamizarea dezvoltării antreprenoriale* // *Materialele Conferinței Internaționale „Rolul științei și învățământului economic în realizarea reformelor economice din Republica Moldova”, ASEM, 2003.*
1. Ușurelu L. *Ghidul pas cu pas pentru crearea incubatoarelor de afaceri regionale*. Chișinău, 2013, 94 p., disponibil pe <http://ias.md/wp-content/uploads/2013/11/Ghidul-Pas-cu-Pas-web.pdf>
2. *Raportul de activitate a Rețelei Incubatoarelor de afaceri din Moldova pentru anul 2020*, disponibil pe <https://riam.md/wp-content/uploads/2021/03/Raport-Activitatea-RIAM-2020.pdf>
3. www.riam.md
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Incubator_de_afaceri

For the next few years, the Government has outlined the following general objectives that will provide the necessary framework for creating an ecosystem conducive to the development of social entrepreneurship in the Republic of Moldova by:

- ✓ Development and promotion of a culture of social entrepreneurship among the population of the Republic of Moldova;
- ✓ Creating a normative framework favorable to social entrepreneurship and capitalizing on the potential of this sector in the economic and social development of the Republic of Moldova;
- ✓ Facilitating market access and financial instruments specific to the social entrepreneurship sector in the Republic of Moldova;
- ✓ Improving professional skills and competences in the field of social entrepreneurship.

Bibliography:

1. Braguța A. *The business incubator - a solution of contemporary management for the dynamization of entrepreneurial development* // *Materials of the International Conference “The role of economic science and education in the realization of economic reforms in the Republic of Moldova”, ASEM, 2003.*
2. Easy L. *The step-by-step guide for creating regional business incubators*. Chisinau, 2013, 94 p., Available on <http://ias.md/wp-content/uploads/2013/11/Ghidul-Pas-cu-Pas-web.pdf>
3. *Activity report of the Network of Business Incubators in Moldova for 2020*, available on <https://riam.md/wp-content/uploads/2021/03/Raport-Activitatea-RIAM-2020.pdf>
4. www.riam.md
5. https://ro.wikipedia.org/wiki/Incubator_de_afaceri